

62010CJ0378

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 12. júla 2012 (*1)

„?lánky 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ — Sloboda usadiť sa — Zásady ekvivalencie a efektivity —
Cezhraničná premena — Zamietnutie zápisu do registra“

Vo veci C-378/10,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa ?lánku 267 ZFEÚ, podaný
rozhodnutím Legfels?bb Bíróság (Ma?arsko) zo 17. júna 2010 a doručený Súdnemu dvoru 28. júla
2010, ktorý súvisí s konaním vo veci žiadosti o zápis spoločnosti do registra, ktorú podala:

VALE Építési Kft.,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts, sudcovia J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G.
Arestis a T. von Danwitz (spravodajca),

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: A. Impellizzeri, referentka,

so zreteňom na písomnú ?asť konania a po pojednávaní zo 14. septembra 2011,

so zreteňom na pripomienky, ktoré predložili:

—

VALE Építési Kft., v zastúpení: P. Metzinger, ügyvéd,

—

ma?arská vláda, v zastúpení: Z. Fehér, K. Szíjjártó a K. Veres, splnomocnení zástupcovia,

—

nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

—

Írsko, v zastúpení: D. O'Hagan, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci M. Collins, SC, B.
Doherty, BL, J. Buttimore, BL, a L. Williams,

—

talianka vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S.
Fiorentino, avvocato dello Stato,

—
rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,

—
vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Hathaway a H. Walker, splnomocnení zástupcovia,
za právnej pomoci K. Beal, barrister,

—
Európska komisia, v zastúpení: G. Braun, A. Sipos a K. Talabér-Ritz, splnomocnení zástupcovia,

—
Dozorný úrad EZVO, v zastúpení: X. Lewis a F. Simonetti, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. decembra 2011,

vyhlásil tento

Rozsudok

1

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý sa týka výkladu článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ, bol podaný v rámci sporu vo veci cezhraničnej premeny spoločnosti založenej podľa talianskeho práva na spoločnosť založenú podľa maďarského práva.

Vnútroštátne právo

2

Zákon ?. V z roku 2006 o zverejňovaní informácií o spoločnostiach, súdnom konaní vo veci zápisu spoločností a dobrovoľnom vstupe do likvidácie (A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény) v § 25 stanovuje:

„1.

Podľa potreby obchodný register pre všetky spoločnosti zahŕňa:

...

g)

obchodné meno a registračné číslo právneho predchodcu alebo právnych predchodcov a právneho nástupcu alebo právnych nástupcov spoločnosti a v prípade, keď spoločnosť rozhodla o svojej premene, deň, ktorý pre túto premenu stanovila,

...“

3

§ 57 ods. 4 tohto zákona stanovuje:

„Súd rozhodujúci vo veciach obchodných spoločností, v ktorého územnej pôsobnosti sa nachádza sídlo právneho predchodcu, rozhodne na základe návrhu na zmenu právnej formy. Súd vykoná výmaz predchodcu, pričom uvedie jeho právneho nástupcu, a nástupcu zapíše do obchodného registra. Súd rozhodne, či je potrebné súdu rozhodujúcemu vo veciach obchodných spoločností, v ktorého územnej pôsobnosti sa nachádza sídlo právneho nástupcu, predložiť dokumenty súvisiace s právnou formou.“

4

Zákon ?. IV z roku 2006 o obchodných spoločnostiach (A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény, ďalej len „zákon o obchodných spoločnostiach“) v § 69 ods. 1 stanovuje:

„Ak tento zákon neustanovuje inak, v prípade premeny obchodnej spoločnosti sa uplatnia právne predpisy upravujúce zakladanie obchodných spoločností. Rovnako sa uplatnia aj ustanovenia tohto zákona týkajúce sa premeny obsiahnuté medzi pravidlami vzťahujúcimi sa na každú formu obchodnej spoločnosti.“

5

Podľa § 71 tohto zákona:

„1.

Ak v zakladajúcej listine spoločnosti nie je stanovené inak, najvyšší orgán obchodnej spoločnosti vo veci premeny prijme rozhodnutie, a to v dvoch fázach. ...

2.

... Orgán v prvej fáze na základe návrhu riadiaceho orgánu – po konzultácii s dozornou radou, ak obchodná spoločnosť disponuje takýmto orgánom – posúdi, či spoločníci (akcionári) spoločnosti súhlasia s jej premenou, potom rozhodne o právnej forme spoločnosti po jej premene a zistí, ktorí spoločníci (akcionári) spoločnosti sa chcú stať spoločníkmi (akcionármi) tejto poslednej uvedenej spoločnosti.

3.

Ak premenu obchodnej spoločnosti schvália jej spoločníci (akcionári) väčšinou potrebnou predanú formu spoločnosti, najvyšší orgán stanoví referenčný deň útovnej uzávierky, určí útovníka a poverí rozhodovací orgán spoločnosti vypracovaním návrhov útovnej uzávierky a súpisu aktív, ako aj všetkých ostatných dokumentov potrebných na prijatie rozhodnutia o premene, či už požadovaných zákonom alebo stanovených najvyšším orgánom.

4.

Riadiaci orgán vypracuje návrhy útovnej uzávierky a súpisu aktív obchodnej spoločnosti, ktorá sa má premeniť, návrhy útovnej uzávierky a súpisu (existujúcich) aktív spoločnosti, ktorá vznikne po premene, návrh zakladajúcej listiny tejto spoločnosti, ako aj návrh podmienok vyrovnania s osobami, ktoré si neželajú zostať spoločníkmi (akcionármi) premenenej spoločnosti.

...“

6

§ 73 zákona o obchodných spoločnostiach obsahuje ustanovenia týkajúce sa vypracovania

návrhu ú?tovnej uzávierky a jeho kontroly nezávislými ú?tovníkmi a § 74 tohto zákona sa týka prijatia návrhu ú?tovnej uzávierky spoločnosťou, ako aj rozdelenia základného imania novej spoločnosti.

7

V súlade s § 75 zákona o obchodných spoločnostiach sú orgány zastupujúce zamestnancov obchodnej spoločnosti informované o rozhodnutí jej premeny, ktoré sa v tejto súvislosti uverejní prostredníctvom oznamu v dvoch po sebe nasledujúcich ?íslach Bulletinu spoločnosti, pričom obsahuje najmä oznámenie určené veriteľom.

8

Podľa § 76 ods. 2 tohto zákona veritelia, ktorých neuspokojené pohľadávky voči premieňajúcej sa spoločnosti vznikli pred uverejnením prvého oznamu týkajúceho sa rozhodnutia o premene, môžu od spoločnosti požadovať poskytnutie záruky až do výšky svojich pohľadávok.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

9

VALE Construzioni Srl (spoločnosť s ručením obmedzeným podľa talianskeho práva, ďalej len „VALE Construzioni“), ktorá bola založená aktom z 27. septembra 2000, bola zapísaná do obchodného registra v Ríme (Taliansko) 16. novembra 2000. Dňa 3. februára 2006 táto spoločnosť požiadala o výmaz z uvedeného registra, pričom uviedla svoj zámer premiestniť svoje sídlo a svoju ?innosť do Ma?arska a skončiť svoju ?innosť v Taliansku. V súlade s touto žiadosťou orgán poverený vedením registra v Ríme vykonal 13. februára 2006 výmaz tejto spoločnosti. Ako vyplýva zo spisu, v registri je v rubrike „Výmaz a premiestnenie sídla“ uvedené, že „spoločnosť sa presťahovala do Ma?arska“.

10

Keďže sa spoločnosť, ktorá bola pôvodne založená v Taliansku podľa talianskeho práva, rozhodla premiestniť svoje sídlo do Ma?arska a vykonávať tam ?innosť podľa ma?arského práva, riaditeľ VALE Construzioni a ďalšia fyzická osoba schválili 14. novembra 2006 v Ríme stanovky VALE Építési Kft. (spoločnosť s ručením obmedzeným podľa ma?arského práva, ďalej len „VALE Építési“), aby mohli uskutočniť jej zápis do obchodného registra v Ma?arsku. Okrem toho bolo splatené základné imanie v rozsahu požadovanom podľa ma?arského práva na zápis do obchodného registra.

11

Dňa 19. januára 2007 zástupca spoločnosti VALE Építési podal na F?városi Bíróság (Mestský súd v Budapešti) konajúci ako cégbíróság (registrový súd) návrh na zápis spoločnosti podľa ma?arského práva. Vo svojej žiadosti uviedol spoločnosť VALE Costruzioni ako právnu predchodkyňu spoločnosti VALE Építési.

12

Uvedený súd, ktorý je príslušný na vedenie obchodného registra na prvom stupni, zamietol návrh na zápis spoločnosti VALE Építési. Na druhom stupni F?városi ítél?ábla (Krajský súd v Budapešti) na základe odvolania, ktoré podala uvedená spoločnosť, toto uznesenie o zamietnutí návrhu potvrdil. Tento súd zastáva názor, že spoločnosť založená a zapísaná v Taliansku nemôže podľa ma?arských predpisov vzťahujúcich sa na spoločnosti premiestniť svoje sídlo do

Ma?arska a nemožno ju zapísa? v navrhovanej forme. Pod?a tohto súdu v obchodnom registri môžu by? v zmysle ma?arských právnych predpisov uvedené len údaje stanovené v § 24 až § 29 zákona ?. V z roku 2006, a preto nie je možné uvies? ako právneho predchodcu spoločnos?, ktorá nie je ma?arskou spoločnos?ou.

13

VALE Építési podala na Legfels?bb Bíróság (Najvyšší súd) kasa?ný opravný prostriedok, ktorým sa domáha zrušenia uznesenia o zamietnutí a navrhuje, aby bol nariadený jej zápis do obchodného registra. Tvrdí, že napadnuté uznesenie porušuje priamo uplatnite?né ustanovenia ?lánkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ.

14

V tejto súvislosti tvrdí, že toto uznesenie vôbec nerozlišuje na jednej strane medzinárodné premiestnenie sídla spoločnosti, ktoré nemá za následok zmenu uplatnite?ného práva, a na druhej strane medzinárodnú premenu spoločnosti. Súdny dvor pritom v rozsudku zo 16. decembra 2008, Cartesio (C-210/06, Zb. s. I-9641), jasne tento rozdiel pripustil.

15

Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na za?atie prejudiciálneho konania, potvrdil posúdenie F?városi ítél?tábla a uvádza, že premiestnenie sídla spoločnosti, ktoré podlieha právu iného ?lenského štátu, v tomto prípade Talianskej republiky, opätovným založením spoločnosti podľa ma?arského práva a zapísaním údaju o jej talianskej právnej predchodkyni, o ktoré žiada VALE Építési, v ma?arskom práve nemožno považova? za premenu, pretože vnútroštátne ustanovenia sa v prípade premien uplat?ujú len na vnútroštátne situácie. Kladie si však otázku v súvislosti so zlu?ite?nos?ou takejto právnej úpravy so slobodou usadi? sa, pri?om zdôraz?uje, že prejednávany prípad je odlišný od veci, v ktorej bol vyhlásený už citovaný rozsudok Cartesio, keďže v tejto veci ide o premenu sídla spoločnosti na základe zmeny uplatnite?ného vnútroštátneho práva so zachovaním právnej subjektivity, to znamená, že išlo o cezhrani?nú premenu.

16

Za týchto podmienok Legfels?bb Bíróság rozhodol preruši? konanie a položi? Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1.

Má hostite?ský ?lenský štát zoh?adni? ?lánky [49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ], ak spoločnos? založená v inom ?lenskom štáte (štát pôvodu) premiestni na jeho územie svoje sídlo, v dôsledku ?oho je zároveň vymazaná z registra spoločností ?lenského štátu pôvodu, akcionári spoločnosti schvália novú zakladajúcu listinu spísanú v súlade s právom hostite?ského ?lenského štátu a spoločnos? podá návrh na zápis do obchodného registra hostite?ského ?lenského štátu v súlade s právom tohto štátu?

2.

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, majú sa články [49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ] vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava alebo prax (hostiteľského) členského štátu, ktorá odopiera spoločnosti riadne založenej podľa práva iného členského štátu (pôvodu) právo premiestniť svoje sídlo do hostiteľského členského štátu a pokračovať tam vo svojej činnosti podľa práva tohto štátu?

3.

Je pre zodpovedanie druhej otázky dôležitý zohľadniť dôvod, pre ktorý hostiteľský členský štát odmieta spoločnosti navrhujúcej zápis do obchodného registra, a konkrétnejšie

—

skutočnosť, že navrhujúca spoločnosť uvádza v zakladajúcej listine prijatú v hostiteľskom štáte ako právneho predchodcu spoločnosti založenú v členskom štáte pôvodu a vymazanú z jeho obchodného registra a žiada, aby bol tento predchodca uvedený v obchodnom registri hostiteľského štátu ako jej vlastný právny predchodca, ako aj

—

otázku, či je v prípade medzinárodnej premeny v rámci Spoločenstva hostiteľský štát povinný pri preskúmaní návrhu na zápis spoločnosti zohľadniť akt členského štátu pôvodu, ktorým bolo premiestnenie sídla zaznamenané do obchodného registra uvedeného členského štátu a, ak ho musí zohľadniť, v akom rozsahu?

4.

Môže hostiteľský členský štát preskúmať návrh na zápis podaný v tomto štáte spoločnosťou uskutočňujúcou medzinárodnú premenu v rámci Spoločenstva podľa pravidiel svojho vnútroštátneho práva týkajúcich sa premeny spoločností na vnútroštátnej úrovni, čiže požadovať, aby spoločnosť splnila všetky podmienky, ktoré jeho vnútroštátne právo ukladá v prípade vnútroštátnej premeny (napríklad vyhotovenie ústovnej závierky a súpisu aktív), alebo články [49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ] ukladajú tomuto štátu povinnosť odlišovať medzinárodnú premenu v rámci Spoločenstva a premenu na vnútroštátnej úrovni a, ak je to tak v tomto prípade, v akom rozsahu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

17

Vláda Spojeného kráľovstva spochybňuje prípustnosť rozhodnutia vnútroštátneho súdu v celom rozsahu s tvrdením, že prejudiciálne otázky sú hypotetické. Tieto otázky sa totiž týkajú prípadu cezhraničnej premeny, zatiaľ čo na základe skutkových okolností, ktoré vyplývajú z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, treba konštatovať, že dotknutý úkon takejto cezhraničnej premene nezodpovedá. Dozorný úrad EZVO tvrdí, že tretia a štvrtá otázka sú neprípustné, lebo právny rámec nie je dostatočne podrobný, aby mohol Súdny dvor poskytnúť užitočnú odpoveď.

18

Na účely preskúmania prípustnosti rozhodnutia vnútroštátneho súdu v celom jeho rozsahu alebo tretej a štvrtej otázky treba pripomenúť ustálenú judikatúru, podľa ktorej pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových

okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť? Súdnemu dvoru neprináleží skúmať, platí prezumpcia relevantnosti. Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu Súdnym dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, Zb. s. I-5667, bod 27, ako aj citovaná judikatúra).

19

V prejednávanej veci sa položené otázky týkajú výkladu článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ v rámci existujúceho sporu vo veci zápisu VALE Építési do obchodného registra. Navyše skutočnosť, že vnútroštátny súd kvalifikoval dotknutý úkon vo veci samej ako cezhraničnú premenu spoločnosti, nie je irelevantná, lebo zo spisu vyplýva, že orgán poverený vedením registra spoločností v Ríme vymazal VALE Construzioni, pričom do registra v rubrike „Výmaz a premiestnenie sídla“ uviedol, že „spoločnosť sa presťahovala do Maarska“.

20

Z tohto dôvodu Súdnemu dvoru vzhľadom na jasné rozdelenie úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a ním neprináleží konštatovať zánik VALE Construzioni z dôvodu jej výmazu z obchodného registra v Ríme. Za týchto podmienok nemožno požadovaný výklad považovať za nezodpovedajúci realite alebo predmetu sporu vo veci samej.

21

Napokon rozhodnutie vnútroštátneho súdu dostatočne opisuje dané skutkové okolnosti vo veci samej, ako aj príslušnú vnútroštátnu právnu úpravu, čo Súdnemu dvoru umožňuje pochopiť zmysel a rozsah prejudiciálnych otázok, aby na ne mohol poskytnúť užitočnú odpoveď.

22

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ako aj jednotlivé otázky sa preto musia považovať za prípustné.

O veci samej

O prvých dvoch otázkach

23

Vnútroštátny súd sa týmito dvoma prvými otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa majú články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá spoločnosti podliehajúcej právu iného členského štátu neumožňuje premenu na spoločnosť jej založením podľa vnútroštátneho práva, hoci vnútroštátnym spoločnostiam túto premenu umožňuje.

– O pôsobnosti článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ

24

Pokiaľ ide o otázku, či takáto právna úprava spadá do pôsobnosti článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ, je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor v bode 19 rozsudku z 13. decembra 2005, SEVIC Systems (C-411/03, Zb. s. I-10805), rozhodol, že úkony spočívajúce v premene spoločností patria

v zásade medzi hospodárske činnosti, v súvislosti s ktorými sú členské štáty povinné rešpektovať slobodu usadiť sa.

25

Maarská a nemecká vláda, írská vláda, ako aj vláda Spojeného kráľovstva pritom tvrdia, že takáto právna úprava nespadá pod články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ, lebo výsledkom cezhraničnej premeny je na rozdiel od cezhraničnej fúzie, o akú ide v už citovanom rozsudku SEVIC Systems, založenie spoločnosti v hostiteľskom členskom štáte.

26

S týmto tvrdením nemožno súhlasiť.

27

Podľa ustálenej judikatúry spoločnosť založená podľa vnútroštátneho právneho poriadku existuje len prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá určuje jej založenie a fungovanie (pozri rozsudky z 27. septembra 1988, Daily Mail and General Trust, 81/87, Zb. s. 5483, bod 19, a Cartesio, už citovaný, bod 104).

28

Je tiež nesporné, že v súlade s článkom 54 ZFEÚ, ak právo Únie neposkytuje jednotnú definíciu spoločností, ktoré sú oprávnené využiť právo usadiť sa podľa jediného hraničného ukazovateľa určujúceho vnútroštátne právo uplatniteľné na spoločnosť, otázka, či sa článok 49 ZFEÚ vzťahuje na spoločnosť, ktorá sa odvoláva na základnú slobodu stanovenú týmto článkom, je predbežnou otázkou, na ktorú možno vzhľadom na súčasný stav práva Únie nájsť odpoveď len v uplatniteľnom vnútroštátnom práve (rozsudok z 29. novembra 2011, National Grid Indus, C-371/10, Zb. s. I-12273, bod 26 a citovaná judikatúra).

29

Členský štát má teda nepochybne možnosť definovať tak väzbu, ktorá sa vyžaduje od spoločnosti na to, aby sa mohla považovať za spoločnosť založenú podľa jeho vnútroštátneho práva a na základe toho bola oprávnená využiť právo usadiť sa, ako aj väzbu vyžadovanú na zachovanie tohto postavenia v budúcnosti (rozsudky Cartesio, už citovaný, bod 110, a National Grid Indus, už citovaný, bod 27).

30

V súlade s poučením vyplývajúcim z tejto ustálenej judikatúry treba uviesť, že prípadná povinnosť v zmysle článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ umožniť cezhraničnú premenu nemá vplyv ani na možnosť hostiteľského členského štátu uvedenú v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, ani na určenie pravidiel založenia a fungovania spoločnosti, ktorá vznikla na základe cezhraničnej premeny, týmto štátom.

31

Ako totiž vyplýva z judikatúry pripomenutej v bode 27 tohto rozsudku, takáto spoločnosť spadá nevyhnutne len pod vnútroštátne právo hostiteľského členského štátu, ktoré upravuje požadovanú väzbu, ako aj jej založenie a fungovanie.

32

Je teda zrejme, že výraz „ak to jeho právne predpisy povoľujú“, ktorý sa nachádza v bode 112 už citovaného rozsudku Cartesio, nemožno chápať tak, že ide najmä o snahu odchyliť vnútroštátnu právnu úpravu hostiteľského členského štátu týkajúcu sa premeny spoločností od pravidiel Zmluvy o FEÚ v súvislosti so slobodou usadiť sa, ale tak, že odráža jednoduchú úvahu, že spoločnosť založená podľa vnútroštátneho právneho poriadku existuje len prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá teda „umožňuje“ založenie spoločnosti, ak sú splnené podmienky požadované na tieto účely.

33

Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že vnútroštátna právna úprava, ktorá spoločnosti podliehajúcej právu iného členského štátu neumožňuje premenu na spoločnosť založenú podľa vnútroštátneho práva, hoci vnútroštátnym spoločnostiam túto premenu umožňuje, spadá do pôsobnosti článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ.

– O existencii obmedzenia slobody usadiť sa a jeho prípadnom odôvodnení

34

Pokiaľ ide o existenciu obmedzenia slobody usadiť sa, treba pripomenúť, že pojem usadiť sa v zmysle ustanovení Zmluvy týkajúcich sa slobody usadiť sa zahŕňa skutočný výkon hospodárskej činnosti prostredníctvom stálej prevádzky v hostiteľskom členskom štáte na dobu neurčitú. Preto predpokladá skutočné usadenie dotknutej spoločnosti v tomto štáte a výkon skutočnej hospodárskej činnosti v tomto štáte (rozsudok z 12. septembra 2006, Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas, C-196/04, Zb. s. I-7995, bod 54, ako aj citovaná judikatúra).

35

V prejednávanej veci neboli v konaní na Súdnom dvore preukázané skutočnosti, na základe ktorých sa možno domnievať, že VALE Építési bude vykonávať svoju činnosť v Taliansku a že nemá v úmysle sa skutočne usadiť v Maďarsku, čo však prislúcha preskúmať vnútroštátnemu súdu.

36

Treba konštatovať, že vzhľadom na skutočnosť, že dotknutá vnútroštátna právna úprava vo veci samej umožňuje len premenu spoločnosti, ktorá má už svoje sídlo v danom členskom štáte, uvedená právna úprava zavádza rozdielne zaobchádzanie medzi spoločnosťami podľa toho, či ide o premenu vnútroštátnej alebo cezhraničnej povahy, čo môže odrážať spoločnosti od výkonu slobody usadiť sa, ktorú zakotvuje Zmluva, a predstavuje teda obmedzenie v zmysle článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok SEVIC Systems, už citovaný, body 22 a 23).

37

Čo sa týka prípadného odôvodnenia dotknutého obmedzenia, je nepopierateľné, že Súdny dvor v bode 27 už citovaného rozsudku SEVIC Systems pripustil, že cezhraničné fúzie predstavujú špecifický problém, čo platí tiež pre cezhraničné premeny. Takéto premeny totiž predpokladajú postupné uplatnenie dvoch vnútroštátnych práv.

38

V prvom rade treba konštatovať, že rozdielne zaobchádzanie podľa toho, či ide o vnútroštátnu alebo cezhraničnú premenu, nemožno odôvodniť neexistenciou sekundárnych právnych predpisov Únie. Treba totiž pripomenúť, že aj keď sú takéto predpisy určite užitočné na uľahčenie cezhraničných premien, ich existencia nie je prvoradou podmienkou na výkon slobody usadiť sa zakotvenej v článkoch 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ (pozri, pokiaľ ide o cezhraničné fúzie, rozsudok SEVIC Systems, už citovaný, bod 26).

39

Pokiaľ ide o naliehavé dôvody všeobecného záujmu, ako je ochrana záujmov veriteľov, menšinových akcionárov a zamestnancov, ako aj zabezpečenie účinnosti daňových kontrol a poctivosti v obchodnom styku, je nesporné, že môžu odôvodňovať opatrenie obmedzujúce slobodu usadiť sa pod podmienkou, že takýmto obmedzujúcim opatrením možno dosiahnuť sledované ciele a nejde nad rámec toho, čo je potrebné na ich dosiahnutie (pozri rozsudok SEVIC Systems, už citovaný, body 28 a 29).

40

V tejto veci pritom o takéto odôvodnenie nejde. Maľarské právo totiž vo všeobecnosti odmieta cezhraničné premeny, v dôsledku čoho bráni uskutočneniu týchto operácií, hoci záujmy uvedené v predchádzajúcom bode nie sú ohrozené. V každom prípade ide takáto právna úprava nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov ochrany uvedených záujmov (pozri, pokiaľ ide o cezhraničné fúzie, rozsudok SEVIC Systems, už citovaný, bod 30).

41

Za týchto podmienok treba na prvé dve otázky odpovedať, že články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá spoločnosti podliehajúcej právu iného členského štátu vo všeobecnosti neumožňuje premenu na spoločnosť založenú podľa vnútroštátneho práva, hoci vnútroštátnym spoločnostiam túto premenu umožňuje.

O tretej a štvrtej otázke

42

Vnútroštátny súd sa svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ majú v kontexte cezhraničnej premeny vykladať v tom zmysle, že hostiteľský členský štát môže určiť príslušné vnútroštátne právo na takúto operáciu a uplatniť tak ustanovenia svojho vnútroštátneho práva týkajúce sa založenia a fungovania spoločnosti, akými sú požiadavky súvisiace s vypracovaním účtovnej uzávierky a súpisu aktív. Konkrétnejšie sa vnútroštátny súd pýta, či hostiteľský členský štát môže v prípade cezhraničnej premeny odmietnuť údaj „právny predchodca“, ktorý možno v obchodnom registri uviesť v prípade vnútroštátnych premien, a ak áno, v akej miere je povinný zohľadniť pri zápise spoločnosti dokumenty vydané orgánmi členského štátu pôvodu.

43

V tejto súvislosti treba po prvé pripomenúť, že sekundárne právo Únie teraz nestanovuje osobitné právne predpisy upravujúce cezhraničné premeny, takže ustanovenia, ktoré umožňujú uskutočnenie takejto operácie, sa môžu nachádzať len vo vnútroštátnom práve, konkrétne v práve členského štátu pôvodu, ktorému podlieha spoločnosť, ktorá sa chce premeniť, a v práve hostiteľského členského štátu, ktorému podlieha spoločnosť, ktorá vznikla z tejto premeny.

44

Na uskutočnenie cezhraničnej premeny je totiž nevyhnutné, ako je uvedené v bode 37 tohto rozsudku, postupné uplatnenie dvoch vnútroštátnych práv na tento právny úkon.

45

Po druhé, hoci z článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ nemožno vyvodíť konkrétne právne normy, ktoré môžu nahradiť vnútroštátne predpisy, uplatnenie týchto vnútroštátnych ustanovení nie je vylúčené z preskúmania z hľadiska uvedených článkov.

46

Ako totiž vyplýva z odpovede na prvé dve otázky, články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ ukladajú členskému štátu, ktorý v prípade spoločností založených podľa vnútroštátneho práva stanovuje možnosť ich premeny, povinnosť stanoviť túto možnosť aj spoločnostiam založeným podľa práva iného členského štátu, ktoré sa chcú premeniť na spoločnosti vnútroštátneho práva prvého členského štátu.

47

Uplatnenie vnútroštátnych ustanovení sa musí preto vykonať v súlade s touto povinnosťou podľa článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ.

48

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v mnohých oblastiach je podľa ustálenej judikatúry v prípade neexistencie právnej úpravy Únie pre príslušnú oblasť vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu stanoviť podmienky, ktoré majú zabezpečiť ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie, avšak pod podmienkou, že takéto pravidlá nie sú menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a že nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Únie (zásada efektivity) (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o neoprávnené obohatenie, rozsudok z 22. októbra 1998, IN. CO. GE.'90 a i., C-10/97 až C-22/97, Zb. s. I-6307, bod 25; pokiaľ ide o správne právo, rozsudok zo 7. júna 2007, van der Weerd a i., C-222/05 až C-225/05, Zb. s. I-4233, bod 28; pokiaľ ide o mimozmluvnú zodpovednosť členského štátu, rozsudok z 24. marca 2009, Danske Slagterier, C-445/06, Zb. s. I-2119, bod 31, ako aj, pokiaľ ide o požiadavku osvedčenia na účely získania daňovej výhody, rozsudok z 30. júna 2011, Meilicke a i., C-262/09, Zb. s. I-5669, bod 55 a citovaných judikatúru).

49

Treba pritom konštatovať, že logika, ktorá je základom tejto judikatúry, platí takisto v tomto právnom kontexte vo veci samej. Ako v tejto judikatúre, osoba podliehajúca súdnej právomoci totiž disponuje právom, ktoré mu dáva právny poriadok Únie, v tejto veci právom na cezhraničnú premenu, ktorého výkon v prípade neexistencie právnych predpisov Únie závisí od uplatnenia vnútroštátneho práva.

50

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že určenie uplatniteľného vnútroštátneho práva hostiteľským členským štátom, ktoré umožňuje uskutočnenie cezhraničnej premeny, nemôže samo osebe spochybniť rešpektovanie povinností vyplývajúcich z článkov 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ.

51

Je totiž nesporné, že cezhraničná premena vedie v hostiteľskom členskom štáte k založeniu spoločnosti podľa práva tohto členského štátu. Pritom spoločnosť založená podľa vnútroštátneho právneho poriadku existuje len prostredníctvom vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá určuje jej založenie a fungovanie (pozri rozsudky *Daily Mail and General Trust*, už citovaný, bod 19, a *Cartesio*, bod 104).

52

V tejto veci nemožno teda spochybniť, že Maďarská republika uplatnila ustanovenia svojho vnútroštátneho práva týkajúce sa vnútroštátnych premien, ktoré upravujú založenie a fungovanie spoločnosti, akými sú požiadavky súvisiace s vypracovaním úctovnej uzávierky a súpisu aktív.

53

Po tretie vzhľadom na otázky, ktoré si kladie vnútroštátny súd v súvislosti s uskutočnením predmetnej operácie vo veci samej, treba objasniť povinnosti vyplývajúce zo zásad ekvivalencie a efektivity, ktoré upravujú uplatnenie vnútroštátneho práva.

54

Keď sa týka na jednej strane zásady ekvivalencie, treba uviesť, že na základe tejto zásady členský štát nie je povinný upravovať cezhraničné operácie výhodnejšie ako vnútroštátne operácie. Táto zásada stanovuje, že podmienky vnútroštátneho práva, ktoré majú zaručiť ochranu práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, nemôžu byť nevýhodnejšie než podmienky upravujúce podobnú situáciu na vnútroštátnej úrovni.

55

Ak teda právna úprava členského štátu v rámci vnútroštátnej premeny vyžaduje striktnú právnu a hospodársku kontinuitu medzi predchodkyňou spoločnosti, ktorá požiadala o premenu, a premenenou nástupníckou spoločnosťou, takúto požiadavku možno tiež uložiť v rámci cezhraničnej premeny.

56

Skutočnosť, že orgány členského štátu odmietli pri cezhraničnej premene uviesť do obchodného registra spoločnosť členského štátu pôvodu ako „právneho predchodcu“ premenenej spoločnosti, však nie je zlučiteľná so zásadou ekvivalencie, ak v prípade vnútroštátnej premeny sa pri zápise tento údaj o predchodcovi spoločnosti uvádza. V tejto súvislosti treba uviesť, že údaj „právny

predchodca“ uvedený v obchodnom registri môže byť bez ohľadu na to, či ide o vnútroštátnu alebo cezhraničnú premenu, užitočnou informáciou pre veriteľov premenenej spoločnosti. Navyše maďarská vláda neuviedla nijaký dôvod odôvodňujúci skutočnosť, že takýto údaj je vyhradený pre vnútroštátnu premenu.

57

Odmietnutie uviesť v maďarskom obchodnom registri VALE Construzioni ako „právneho predchodcu“ je nezlučiteľné so zásadou ekvivalencie.

58

Na druhej strane, pokiaľ ide o zásadu efektivity, v prejednávanej veci vzniká otázka, v akej miere má hostiteľský taliansky štát prihliadať na dokumenty vydané orgánmi talianskeho štátu pôvodu. Za okolností sporu vo veci samej táto otázka súvisí s preskúmaním skutočností, čo prislúcha overiť maďarským orgánom, či sa VALE Construzioni vyžala spod talianskeho práva v súlade s podmienkami, ktoré toto právo stanovuje, pričom si zachovala svoju právnu subjektivitu, ktorá jej tak umožňuje premeniť sa na spoločnosť podľa maďarského práva.

59

Toto preskúmanie, ktoré predstavuje nevyhnutnú súvislosť medzi zápisom v talianskom štáte pôvodu a zápisom v hostiteľskom talianskom štáte, nič nemení na skutočnosť, že v prípade neexistencie právnych predpisov Únie upravuje zápis v hostiteľskom talianskom štáte právo tohto štátu, ktoré tiež v zásade stanovuje dôkazy, ktoré musí spoločnosť žiadajúca o svoju premenu predložiť a ktoré osvedčujú, že podmienky zlučiteľné s právom Únie a požadované talianskym štátom pôvodu boli v tejto súvislosti splnené.

60

Prax orgánov hostiteľského talianskeho štátu spočívajúca vo všeobecnom odmietnutí zohľadniť pri zápise dokumenty vydané orgánmi talianskeho štátu pôvodu pritom stavia spoločnosť, ktorá žiada o svoju premenu, do situácie, že nemôže preukázať, že skutočne konala v súlade s požiadavkami talianskeho štátu pôvodu, čím ohrozuje uskutočnenie cezhraničnej premeny, ktorú táto spoločnosť zažala.

61

Z toho vyplýva, že orgány hostiteľského talianskeho štátu majú pri žiadosti o zápis spoločnosti na základe zásady efektivity povinnosť náležite zohľadniť dokumenty vydané orgánmi talianskeho štátu pôvodu, ktoré osvedčujú, že táto spoločnosť skutočne konala v súlade s podmienkami tohto štátu, pokiaľ sú tieto v súlade s právom Únie.

62

Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu a štvrtú otázku odpovedať, že články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ sa majú v kontexte cezhraničnej premeny spoločnosti vykladať v tom zmysle, že hostiteľský taliansky štát môže určiť vnútroštátne právo príslušné na takúto operáciu a uplatniť tak ustanovenia svojho vnútroštátneho práva týkajúce sa založenia a fungovania spoločnosti, akými sú požiadavky súvisiace s vypracovaním účetovnej uzávierky a súpisu aktív. Zásady ekvivalencie a efektivity však bránia tomu, aby hostiteľský taliansky štát

—

v prípade cezhraničnej premeny odmietol uviesť spoločnosť, ktorá žiada o premenu, ako „právneho predchodcu“, ak sa takýto údaj o predchodkyni spoločnosti v obchodnom registri nachádza v prípade, že ide o vnútroštátne premeny, a

—

pri zápise spoločnosti odmietol náležite zohľadniť dokumenty vydané českým štátom pôvodu.

O trovách

63

Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo zatiaľ v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1.

Články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, ktorá spoločnosti podliehajúcej právu iného členského štátu vo všeobecnosti neumožňuje premenu na spoločnosť jej založením podľa vnútroštátneho práva, hoci vnútroštátnym spoločnostiam túto premenu umožňuje.

2.

Články 49 ZFEÚ a 54 ZFEÚ sa majú v kontexte cezhraničnej premeny spoločnosti vykladať v tom zmysle, že hostiteľský členský štát môže určiť vnútroštátne právo príslušné na takúto operáciu a uplatniť tak ustanovenia svojho vnútroštátneho práva týkajúce sa založenia a fungovania spoločnosti, akými sú požiadavky súvisiace s vypracovaním úctovnej uzávierky a súpisu aktív. Zásady ekvivalencie a efektivity však bránia tomu, aby hostiteľský členský štát

—

v prípade cezhraničnej premeny odmietol uviesť spoločnosť, ktorá žiada o premenu, ako „právneho predchodcu“, ak sa takýto údaj o predchodkyni spoločnosti v obchodnom registri nachádza v prípade, že ide o vnútroštátne premeny, a

—

pri zápise spoločnosti odmietol náležite zohľadniť dokumenty vydané českým štátom pôvodu.

Podpisy

(*1) Jazyk konania: maďarčina.